

ЮРИДИЧНА КЛІНІКА ШКОЛИ ПРАВА УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Інтерактивний урок за методикою Street Law

на тему:

«Фінансова грамотність для школярів: розуміння фінансів та ризиків щодо них»

Мета: Доступно проінформувати школярів про фінанси, кредити та ризики у цій сфері.

Очікуваний результат: Школярі орієнтуються у базовому розумінні фінансів, знають про кредити та їх особливості, розуміють можливі ризики пов'язані із фінансами.

Кількість учасників: до 20-25 осіб (поділ на команди)

Час: 90 хв.

Необхідні реквізити: учасники повинні мати гаджети та доступ до інтернету.

План

1. Теоритична частина (ознайомлення з наступними темами:
 - витрати та доходи
 - фінансові послуги та фінансові установи
 - кредити (що це та які ризики існують)
 - фінансова безпека
2. Практична частина - фінансовий квест. (кількість станцій може змінюватись залежно від кількості команд)

Кількість команд: 2-5

Початок: кожна команда отримує початковий бюджет (наприклад, 100 УКУмонет).

Виграє та команда, яка завершить гру з найбільшим бюджетом. Потрібно не тільки зберегти початкову суму грошей, а й збільшити свої статки.

Станція 1. Гра «Фінансовий Alias»

Потрібно за 5 хвилин пояснити фінансові терміни, не використовуючи спільнокореневі слова.

Картки зі словами поділені на групи за рівнем складності («фінансовий чайник», «фінансовий геній»).

За пояснення легких термінів команда отримує 1 УКУмонету.

За пояснення складних термінів команда отримує 3 УКУмонети.

За пропущені слова команда втрачає 2 УКУмонети.

Фінансовий Alias		
	Фінансові чайники	Фінансові генії

1.	Гроші	Фіатні гроші
2.	Фінанси	Водяні знаки
3.	Банкнота	Ліквідність
4.	Монета	Підприємництво
5.	Кредитор	Бізнес план
6.	Боржник	Дохід і прибуток
7.	Борг	Криптовалюта
8.	Бюджет	Банківський депозит
9.	Дохід	Дебетова карта
10.	Винагорода	Кредитна карта
11.	Кредит	Аванс
12.	Банк	Актив і пасив
13.	Гривня	Процентна ставка
14.	Вартість	Інфляція
15.	Банківський рахунок	Купівельна спроможність
16.	Строк	Облікова ставка
17.	Інвестиції	Споживчий кошик
18.	Податок	Дефіцит

19.	Видатки	Профіцит
20.	Мито	Вішинг
21.	Бізнес	Смішинг
22.	Ломбард	Фінансова піраміда
23.	Термінал	Банківські метали
24.	Банкомат	Фінансова установа
25.	Клієнт	Емісія
26.	Договір	Цінні папери
27.	Національний Банк України	Дивіденди
28.	Пенсія	Акції
29.	Стипендія	
30.	Зарплата	

Шахрайська-схема: під час проходження квесту раптово та без попередження на мобільний телефон капітанів команд приходить повідомлення з таким текстом: Вітаємо! Колесо фортуни обрало саме вас. Ви стали переможцем лотереї «ГРАЙ». Для того, щоб отримати свій виграш – 30 УКУмонет – відправте повідомлення з текстом ФінансиЄ на цей номер.

Правильне рішення: відмовитись від легких грошей, оскільки такі повідомлення є частиною шахрайських схем. Нагорода – +5 УКУмонет.

Неправильне рішення: команда надсилає повідомлення з потрібним текстом і втрачає 20 УКУмонет.

Станція 2. Гра «Вікторина»

15 фінансових питань.

1. Яке походження назви національної валюти України?

A. Походить від нашійної прикраси, яку носили вожді та знать;

- В. Походить від шапки, яку носили українські козаки;
С. Походить від клички домашнього улюбленця княгині Ольги.
2. **Що таке необанк?**
А. Банк, що підсвічується неоновим світлом;
В. Банк без відділення;
С. Новий банк.
3. **Який художник намалював ескіз першої української банкноти?**
А. Микола Пимоненко
В. Казимир Малевич
С. Георгій Нарбут
4. **Де карбували перші копійки?**
А. В Італії і Луганську
В. В США і Києві
С. В Польщі і Львові
5. **Яка історична пам'ятка зображена на купюрі номіналом 20 гривень?**
А. Золоті ворота в Києві
В. Замок Любарта у Луцьку
С. Львівський оперний театр
6. **Хто зображений на купюрі номіналом 1 000 грн?**
А. Євген Патон
В. Микола Лисенко
С. Володимир Вернадський
7. **Хто запровадив безготівковий переказ коштів?**
А. Перший Президент України
В. Лицарі тамплієри
С. Вінстон Черчіль
8. **Що таке «біла» заробітна плата?**
А. заробітна плата, яка виплачується у білому конверті
В. заробітна плата, з якої вираховані податки і збори
С. заробітна плата, зароблена чесною працею
9. **Перед першим польотом астронавтів на Місяць страхові компанії США відмовилися укладати договори страхування життя і здоров'я. Як працівники NASA вирішили цю ситуацію?**
А. Взяли кредит в банку
В. випустили листівки із підписом кожного члену екіпажу
С. здали в ломбард ескізи нової моделі ракети
10. **Що означає слово «банкрутство» з італійської мови?**
А. Зламана лавка
В. Стіл без однієї ніжки
С. Порожня банка
11. **Що є символом ломбардів?**
А. Три золотих горішки
В. Три золотих сфери
С. три злитки золота

12. Назва національної валюти Болгарії.

- A. Євро
- B. Лев
- C. Тигр

13. Як називаються біржові торговці, які ставлять на підвищення цін на ринку – купують цінні папери зараз за нижчою ціною з метою продати їх за вищою?

- A. Бики
- B. Ведмеді
- C. Жирафи

14. Що таке Christie's?

- A. метод щоденного встановлення ціни на золото
- B. аукціон предметів мистецтва і розкоші зі штаб-квартирою у Лондоні
- C. найбільша фондова біржа, яка знаходиться у Нью-Йорку

15. Що таке «Зелена картка»?

- A. Міжнародна система автомобільного страхування
- B. Національна валюта В'єтнаму
- C. Картка, яка дозволяє брати кредит у закордонних банках

Станція 3. Уривок з фільму або Вгадай вислів

Уривок з фільму: Потрібно проаналізувати ситуації з фільмів на предмет правомірності.

Станція 4. Вгадай вислів: потрібно підібрати пропущені слова (виділені жовтим) у цитатах відомих людей про гроші, борги, заощадження (якщо не точно слово, то хоча б правильний зміст).

Правильна відповідь: +3 УКУмонети.

1. **Борги** - єдине, що по-справжньому поєднує тебе з людьми (Сергій Довлатов).
2. "Гроші потрібні навіть для того, щоб **обходитися без них** (Оноре де Бальзак).
3. Є речі, важливіші від грошей, але **без грошей їх не купиш** (Проспер Меріме).
4. Гроші не пахнуть, але **випаровуються** (Станіслав Єжи Лец).
5. Гроші породжують **гроші** (Томас Фуллер).
6. Зло не в грошах, а **в готовності людини здійснити заради них будь-яке зло** (Бауржан Тойшибеков, казахський афорист).
7. Людина з більшою кількістю грошей має більше можливостей **зробити дурницю** (О'Генрі Форд).
8. Боржник весело бере, **а сумно віддає** (прислів'я).
9. Одні збирають, **немов повинні жити вічно**, інші витрачають, **немов зараз помруть** (Арістотель).
10. «Хочеш нагодувати людину один раз – дай їй рибу, хочеш нагодувати її на все життя – **навчи її рибалити**» (Конфуцій).
11. Думка про легкі гроші **руйнує роботу** (Генрі Форд).
12. Якщо обрид тобі хто, **позич йому грошей** (прислів'я). Бажаєш втратити друга - позич йому гроші.
13. "Мало хто з нас може винести тягар багатства". Звичайно, **чужого** (Марк Твен).
14. Грішми потрібно **управляти**, а не служити їм (Сенека).

15. "Справжній ідеаліст прагне до грошей. Гроші – це свобода. А свобода – життя». (Еріх Марія Ремарк).

Схема «Джекпот»: знову без попередження на телефон капітанів команди приходять повідомлення з текстом: У вас є унікальна нагода стати членом елітного казино-клубу «Флеш-рояль» та виграти додаткові 50 УКУмонет. Якщо ви готові до гри, то приходьте в аудиторію №. Пароль: назва банку у «Гаррі Поттері».

Якщо учасники «купаються» на цю схему та приходять, то потрапляють не в елітний клуб, а у відділок поліції. На один наступний етап поліція затримує капітана, а команді доводиться вирішувати завдання самостійно.

Якщо команда відмовляється від пропозиції, то отримує додаткові 5 УКУмонет.

Станція 5. Фінансова консультація

Клієнт (представник Юридичної клініки УКУ) приходять на консультацію до адвокатського об'єднання з проблемою: хоче взяти кредит у банку, має декілька варіантів, потрібно порахувати і проаналізувати, який з цих варіантів найвигідніший, та надати консультацію.

Правильна відповідь + 10 УКУмонет.

Неправильна: -10 УКУмонет.

Вам не вистачає суми 10 000 грн. Ви плануєте взяти кредит на 1 рік в одному із банків.

Пропозиції:

Банк №1 пропонує кредит "№1" із фіксованою процентною ставкою 20% річних.

Повернення всією сумою наприкінці строку кредиту.

Сума процентів до сплати = 2 000 грн

$$\frac{10\,000 \times 20 \times 12}{100 \times 12} = 2\,000$$

Банк № 2 пропонує кредит №2 зі змінюваною процентною ставкою, яку розраховують за формулою 6-місячний UIRD в гривні + 4 % річних, причому щопівроку кредитордавець братиме до розрахунку новий розмір UIRD. Зараз UIRD становить 15%. Фінансові експерти прогнозують, що через 6 місяців розмір UIRD збільшиться до 18%.

1) Перші 6 місяців % ставка буде 15% + 4% = 19%, тож сума % буде = 950 грн

$$\frac{10\,000 \times 19 \times 6}{100 \times 12} = 950$$

2) Другі 6 місяців % ставка буде 18% + 4% = 22%, тож сума % буде = 1 100 грн

$$\frac{10\,000 \times 22 \times 6}{100 \times 12} = 1\,100$$

3) Загальна сума % до сплати = 950 + 1 100 = 2 050 грн

Банк №3 пропонує кредит №3 із фіксованою процентною ставкою 20% річних. Погашення кредиту передбачено рівними платежами щоквартально.

1. Сума кредиту, яку потрібно повертати щокварталу. (квартал = 3 місяці)

10 000 грн : 4 = 2 500 грн

2. % ставка за 1 квартал

$$\frac{10\,000 \times 20 \times 3}{100 \times 12} = 500$$

3. % ставка за 2 квартал

$$\frac{(10\,000 - 2\,500) \times 20 \times 3}{100 \times 12} = 375$$

4. % ставка за 3 квартал:

$$\frac{(7\,500 - 2\,500) \times 20 \times 3}{100 \times 12} = 250$$

5. % ставка за 4 квартал:

$$\frac{(5\,000 - 2\,500) \times 20 \times 3}{100 \times 12} = 125$$

6. Загальна % витрати за рік:

500 + 375 + 250 + 125 = 1 250 грн

Фінал: Дебати у формі судового засідання.

Тема: «Мікрокредити».

Якщо є 2 команди: одна сторона є «за» мікрокредити, інша – «проти». Судді – представники Юридичної клініки УКУ. Виграє команда, позиція якої буде більш аргументованою.

Нагорода: +20 УКУмонет.

Якщо 3 команди: **команда 1** представляє позицію особи, яка бере мікрокредити (в чому переваги для людей).

Команда 2: представляє фінансову установу, яка надає мікрокредити.

Команда 3: позиція держави (чи потрібно заборонити діяльність установ, що надають мікрокредити, чи дозволити).

Варіант 2 для фіналу: переговори

Є дві сторони: боржник і кредитор (кредитор позичає гроші). У кожного різні цілі.

Мета: кожна сторона повинна домовитись про найбільш вигідні умови для себе.

Наприклад:

Кредитор хоче позичити меншу меншу суму під більший відсоток на коротший строк.

Боржник: хоче більше грошей під менший відсоток на довший строк.

Перемагає команда, яка домовилась про найкращі умови.

Нагорода: +20 УКУмонет.